

خلاصه‌ای از زندگی پربار دکتر قاسملو

بقیه از صفحه اول

با مسایل سیاس آشنایی پیدا کرد و افکار آزادیخواهانه در ذهنش جای گرفت. وی در این باره در کتاب "چهل سال مبارزه در راه آزادی" پس از بحث درباره سفر ۳۰ تن از مالکین و رؤسای عشایر کرد به باکو بنابه دعوت دولت شوروی چین می‌نویسد:

"اگرچه من در آن زمان یازده ساله بوده، لیکن مانند بسیاری از کودکان آن دوره سیاست توجهم را به خود جلب کرده بود. پدرم یکی از اعضای آن هیئت بود. پیاددارم موقعی که از سفر باکو برگشت، چند عدل قند

و یک تفنگ تهر شکاری خوب همراه آورده بود. چینی من نمود که شورویها قند و تفنگ و وسایل دیگر را به عنوان هدیه به همه اعضای هیئت داده بودند. به ویژه قند خیلی با ارزش بود. چون آن زمان در ایران کمیاب و گران بود، این کار بنظر من بسیار عجیب می‌نمود. زیرا در خانواده ما سراداران و عموزاده‌هایم که از من بزرگتر بودند، از این سخن به میان می‌آوردند که پدرم

باکو رفته اند تا حقوق آزادی کردها را طلب نمایند. به همین علت رك و صریح از پدرم پرسیدم: پس حقوق کردها چه شد؟"

(چهل سال مبارزه در راه آزادی، چاپ دوم کردی ۱۳۶۷ صفحات ۶۲-۶۱)

كاك عبدالرحمن قاسملو در سال ۱۳۲۴ فعالیت سیاسی خود را با تشکیل اتحادیه

جوانان دمکرات کردستان در شهر ارومیه آغاز کرد. سال ۱۳۲۵ جمهوری کردستان در مهاباد سقوط کرد. متعاقب آن وی نیز جهت تحصیل راهی تهران گشت و در سال ۱۳۲۷ برای ادامه تحصیل به پاریس پایتخت فرانسه رفت.

رسیدن به پاریس مصادف با تیراندازی بسوی شاه در دانشگاه تهران (۱۵ بهمن ۱۳۲۷) بود که منجر به ازین رفتن آزادسهای دمکراتیک در سراسر ایران شد. بدین

مناسبت يك گروهی وسیع دانشجویان ایرانی در پاریس برگزار گردید که در آن كاك عبدالرحمن قاسملو سخنرانی شدیدالحنی علیه شاه ایراد نمود و درنتیجه دانشجویان يك پیام اعتراضی به محمدرضاشاه مخایسته کردند. این اقدام موجب

پاریس و حتی حکومت فرانسه

به كاك عبدالرحمن شد. تنها

عاقبت وی ناچار گردید پاریس را ترك کرده و به‌عنوان اولین بررسه ایرانی "اتحادیه بین المللی دانشجویان" به پراگ پایتخت چکوسواکی عزیمت کند. در همان مدت اقامت خود در فرانسه با همکاری چند تن دیگر از دانشجویان کرد انجمن دانشجویان کرد در اروپا را تاسیس کرد.

طی مدتی که در پراگ مشغول تحصیل بود در فعالیتهای اتحادیه بین المللی دانشجویان نیز شرکت داشت. سال ۱۳۳۰ به نمایندگی از سوی دانشجویان ایرانی در دومین کنفرانس سازمان که در شهر پراگ برگزار گردید شرکت کرد. در همان مدت به‌عنوان نماینده ایران در بیشتر گردهماییها و کنفرانسهای فدراسیون جهانی جوانان در شهر بودا پیوست پایتخت مجارستان شرکت می‌کرد. سال ۱۳۳۱ در زمان حکومت ملی دکتر محمد مصدق، كاك

عبدالرحمن قاسملو بعد از اینکه در دانشگاه پراگ موفق باخذ لیسانس علوم اجتماعی و سیاسی شد، به ایران بازگشت. در آن موقع میان حزب دمکرات کردستان و حزب توده ایران وحدت تشکیلاتی وجود داشت. رفیق

فعالیت در شهران به مهاجرت برگشت و در آنجا مسوولیت کارخیزی را بعهده گرفت . بعد از کودتای شوم ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲ ناچار شد بجهت فعالیت مخفی روی آورده و مخفیانه در شهران و کوردستان مشغول فعالیت حزبی شود . در این فاصله رفیق عبدالرحمن قاسملو سرپرستی روزنامه "کوردستان" ارگان مرکزی حزب را برعهده داشت که تنها پنج شماره آن مخفیانه به چاپ رسید و نیز در همین مدت بود که بیک کمیته سراسری جهت کارهای حزب دمکرات کوردستان بجهت سرپرستی وی تشکیل گردید .

کاک عبدالرحمن قاسملو پس از پنج سال فعالیت سیاسی در ایران و پوسژه در کوردستان ، سال ۱۳۳۶ باردیگر به چکسلواکی رفت ، در سال ۱۳۳۷ (۱۹۵۸) پس از پیروزی انقلاب عراق و رشد جنبش در کوردستان عراق ، رفیق قاسملو همراه با تنی چند از اعضای مسوول حزبسی کوشش نمودند ضمن اقامت در خاک عراق سازمانهای حزبی را در داخل کشور احیاء نمایند . لیکن به دلیل کارشکنی بعضی از رهبران حزب دمکرات کوردستان عراق کاری از پیش نبردند و در سال

به سراگ سرگرد .

سال ۱۳۴۱ (۱۹۶۲) رفیق قاسملو در دانشگاه سراگ به اخذ درجه دکترا در رشته علوم اقتصادی نایل آمد و تا سال ۱۳۴۹ در آن دانشگاه درس "اقتصاد سرمایه داری و اقتصاد سوسیالیستی و تیئوری رشد اقتصادی" را تدریس میکرد . در این فاصله دکترا قاسملو چند کتاب و جزوه را در رابطه با مشکلات اقتصادی ، اجتماعی و سیاسی به رشته تحریر درآورد که معروفترین آنها کتاب "کوردستان و کرد" میباشد . این کتاب که در اصل به زبان چکی به رشته تحریر درآمده است تاکنون بجهت زبانهای انگلیسی ، سلواکی ، لهستانی ، عربی و کردی و بخشهایی از آن نیز به فارسی و فرانسه ترجمه و منتشر شده است . دکتر قاسملو با زبانهای کردی ، فارسی ، ترکی ، عربی ، فرانسه ، انگلیسی ، چکی و روسی آشنایی کامل داشت و به برخی از زبانهای دیگر مانند آلمانی و زبانهای اسلاو نیز رفع احتیاج میکرد .

سال ۱۳۴۹ بعد از صدور بیانیه ۱۱ مارس و توافق میان رهبری جنبش کوردستان عراق با دولت آن کشور امکان فعالیت سیاسی در کوردستان

بیران نزدیک خود مسوولیت احیای سازمانهای حزب دمکرات کوردستان را بعهده گرفت ، در کنفرانس سوم حزب که در خردادماه سال ۱۳۵۰ برگزار شده دکتر قاسملو به عضویت کمیته مرکزی و سپس به دبیرکلی حزب دمکرات کوردستان انتخاب شد و از آن به بعد در همه کنگره های حزبی بعنوان دبیرکل برگزیده شد و بدین ترتیب به مدت هیجده سال بعنوان رهبری کردان و داهی در مقام اول مسوولیت اداره امور حزب دمکرات کوردستان ایران را در یکی از سخت ترین شرایط مبارزه این حزب رهبری کرد .

رفیق مبارز ، معلم و رهبر دکتر عبدالرحمن قاسملو روز ۲۲ تیرماه سال ۱۳۶۸ در حالی که برای دستیابی به راه حل مسالمت آمیز مساله کرد در ایران با تنی چند از نمایندگان حکومت جمهوری اسلامی دروین بر سر میز گفتگو نشسته بود ، همراه رفیق مبارز کاک عبدالرحمن قادری عضو کمیته مرکزی به دست بااصطلاح نمایندگان دولت برای مذاکرات صلح به شهادت رسید . در ایمن ترور ناجوانمردانه دکتر فاضل رسول کرد عراقی و استاد دانشگاه دروین نیز